

11 listopada 1918

Polska odzyskała niepodległość

W 1917 r. po upadku caratu w Rosji i przystąpieniu Stanów Zjednoczonych do Wielkiej Wojny po stronie ententy, Józef Piłsudski zmienił dotychczasową orientację polityczną, odmawiając złożenia przysięgi na „wierne braterstwo broni z Niemcami i Austrią”. Wskutek „kryzysu przysięgowego” w lipcu 1917 r. policja niemiecka aresztowała w Warszawie Józefa Piłsudskiego i osadziła go w twierdzy w Magdeburgu.

Rewolucja, która z początkiem listopada 1918 r. ogarnęła Niemcy, doprowadziła do abdykacji cesarza Wilhelma II i proklamowania Republiki Niemieckiej. W Królestwie Polskim oraz w Wielkopolsce Polacy rozpoczęli akcję rozbrajania Niemców.

10 listopada 1918 r. około godziny 7.00 zwolniony z twierdzy magdeburskiej Józef Piłsudski powrócił pociągiem do Warszawy, gdzie na dworcu powitał go książę Zdzisław Lubomirski, członek Rady Regencyjnej, wraz z kilkoma innymi osobami.

11 listopada 1918 r. Rada Regencyjna przekazała Józefowi Piłsudskiemu naczelne dowództwo wojskowe, zaś 14 listopada władzę cywilną, po czym rozwiązała się.

Józef Piłsudski witany na Dworcu Wiedeńskim w Warszawie po przyjeździe z Krakowa 12 grudnia 1916 r. Nie ma pamiątkowego zdjęcia z przyjazdu Piłsudskiego do Warszawy 10 listopada 1918 r.

Rada Regencyjna do Narodu polskiego!

Wobec grożącego niebezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, dla ujednolinitości wszelkich zarządzeń wojskowych i utrzymania porządku w kraju, Rada regencyjna przekazuje władzę wojskową i naczelné dowództwo wojsk polskich, jej podległych, brygadierowi

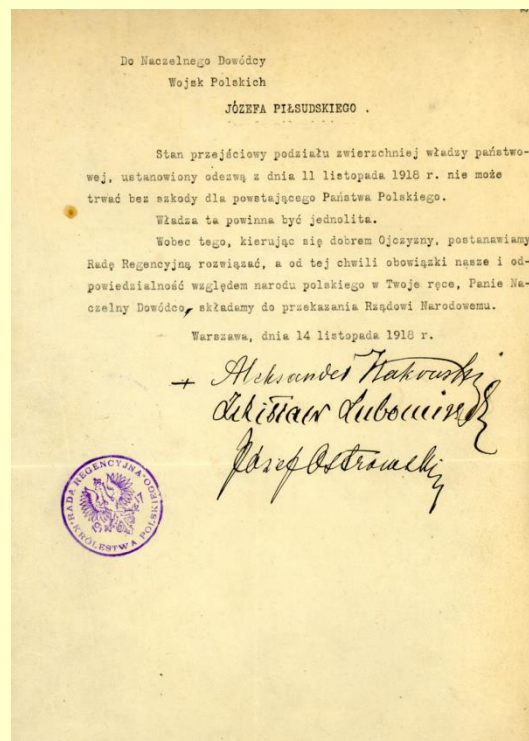
Józefowi Piłsudskiemu

Po utworzeniu Rządu narodowego, w którego ręce Rada regencyjna — zgodnie ze swoimi poprzednimi oświadczeniami — zwierzchnią władzę państwową złoży, brygadier Józef Piłsudski władzę wojskową, będącą częścią zwierzchniej władzy państwowej, temuż narodowemu Rządowi obowiązuje się złożyć, co stwierdza podpisaniem tej odezwy.

Dan w Warszawie, 11 listopada 1918.

Aleksander Kakowski
Józef Ostrowski
Zdzisław Lubomirski
Józef Piłsudski

Odezwa Rady Regencyjnej z dnia 11.11.1918 r. informująca o przekazaniu Józefowi Piłsudskiemu naczelnego dowództwa wojskowego.

Decyzja Rady Regencyjnej z dnia 14.11.1918 r. o rozwiązaniu się i przekazaniu Józefowi Piłsudskiemu władzy cywilnej.

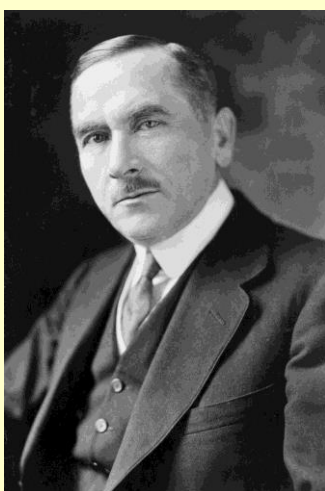

Rząd Jędrzeja Moraczewskiego po zaprzysiężeniu w dniu 18 listopada 1918 r., pierwszy rząd odrodzonej Rzeczypospolitej.
Drugi od lewej siedzi premier Jędrzej Moraczewski, w środku Józef Piłsudski.

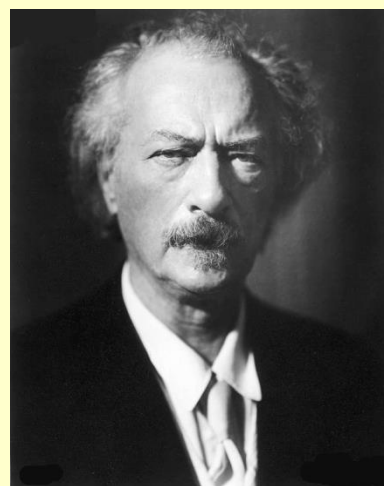
Ojcowie Niepodległości

Józef Piłsudski

Roman Dmowski

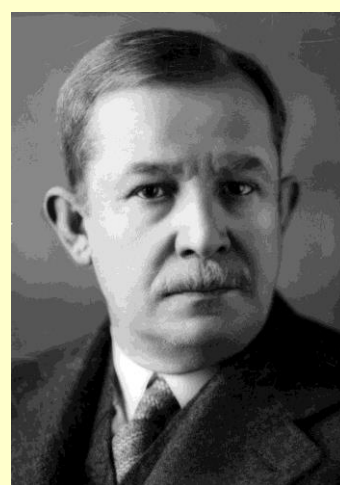
Ignacy Jan Paderewski

gen. Józef Haller

gen. Józef Dowbor-Muśnicki

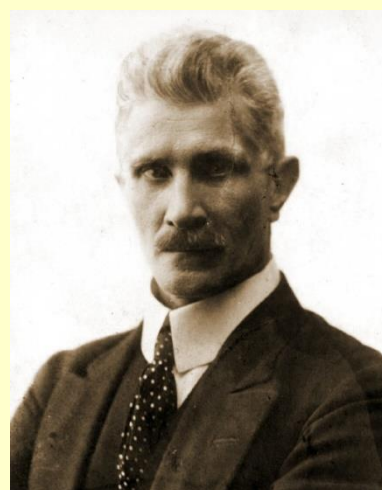
Wojciech Korfanty

Wincenty Witos

abp Aleksander Kakowski

Ignacy Daszyński

22 listopada 1918 r. Józef Piłsudski objął najwyższą władzę w Polsce jako Tymczasowy Naczelnik Państwa z prawem wydawania dekretów, mianowania rządu i zatwierdzania rządowych projektów ustaw. Stanowisko to zostało mu powierzone do czasu zwołania Sejmu Ustawodawczego. Jednocześnie był ministrem spraw wojskowych i naczelnym dowódcą sił zbrojnych.

Józef Piłsudski na Kasztance podczas przyjmowania defilady Wojska Polskiego na placu Saskim w Warszawie 11 listopada 1926 r.

Źródło fotografii: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Opracowała Elżbieta Łukaszewska